

Τὸ νέο ἔτος

Του πατρός Αλέξανδρου Σμέμαν-θεολόγου

Εἶναι παλιὸ τὸ ἔθιμο: τὴν παραμονὴ τοῦ Νέου Ἔτους, ὅταν τὸ ρολοὶ κτυπήσει μεσάνυχτα, σκεφτόμαστε τὶς ἐπιθυμίες μας γιὰ τὸ νέο ἔτος καὶ προσπαθοῦμε νὰ εἰσέλθουμε στὸ ἄγνωστο μέλλον μ' ἓνα ὄνειρο, προσδοκώντας ταυτόχρονα τὴν ἐκπλήρωση κάποιας ἀγαπητῆς μας ἐπιθυμίας.

Σήμερα, γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ βρισκόμαστε μπροστὰ σ' ἓνα νέο ἔτος. Τί ἐπιθυμοῦμε γιὰ τοὺς ἴδιους, γιὰ τοὺς ἄλλους, γιὰ τὸν καθένα; Ποιὸ εἶναι τὸ τέλος ὅλων μας τῶν ἐλπίδων; Ἡ ἀπάντηση εἶναι μονίμως ἡ ἴδια αἰώνια λέξη: εὐτυχία. Εὐτυχὲς τὸ Νέο Ἔτος! Εὐτυχία γιὰ τὸ Νέο Ἔτος! Ἡ ἰδιαίτερη εὐτυχία ποὺ ἐπιθυμοῦμε εἶναι φυσικὰ διαφορετικὴ καὶ προσωπικὴ γιὰ τὸν καθένα, ἀλλὰ ὅλοι μας μετέχουμε στὴν κοινὴ πίστη πὼς αὐτὸ τὸ ἔτος ἢ εὐτυχία θὰ μᾶς πλησιάσει, πὼς μποροῦμε νὰ ἐλπίσουμε σ' αὐτὴ μὲ προσδοκία.

Πότε ὅμως εἶναι κάποιος ἀληθινὰ εὐτυχισμένος; Μετὰ ἀπὸ αἰῶνες ἐμπειρίας καὶ γνώσης σχετικὰ μὲ τὸν ἄνθρωπο, δὲν μποροῦμε πλέον νὰ ἐξισώσουμε τὴν εὐτυχία μὲ ὁποιοδήποτε ἐξωτερικὸ γνῶρισμα, π.χ. χρήματα, υγεία, ἐπιτυχία κλπ. Γνωρίζουμε πὼς τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως σ' αὐτὴ τὴ μυστηριώδη καὶ πάντοτε φευγαλέα ἔννοια τῆς εὐτυχίας. Εἶναι σαφὲς πὼς ἡ φυσικὴ ἄνεση φέρνει εὐτυχία, ἀλλὰ καὶ ἄγχος. Ἡ

έπιτυχία φέρνει εὐτυχία, ἀλλὰ καὶ φόβο. Εἶναι ἐκπληκτικὸ πὼς ὅσο περισσότερη ἐξωτερικὴ εὐτυχία διαθέτουμε, τόσο περισσότερο εὐθραυστὴ γίνεται καὶ πιὸ ἀτίθασος ὁ φόβος πὼς θὰ τὴ χάσουμε καὶ θὰ μείνουμε μὲ ἄδεια χέρια. Πιθανῶς αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ λόγος ποὺ εὐχόμεστε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο «μία νέα εὐτυχία» γιὰ τὸ Νέο Ἔτος. Ἡ «παλιὰ» εὐτυχία ποτὲ δὲν πραγματοποιήθηκε, κάτι πάντοτε ἔλειπε. Τώρα ὅμως ἀτενίζουμε ξανὰ μπροστὰ μας μὲ μία εὐχή, ἕνα ὄνειρο, μία ἐλπίδα...

Χριστὲ καὶ Παναγία! Τὸ εὐαγγέλιο πρὶν ἀπὸ πάρα πολὺ καιρὸ εἶχε καταγράψει τὴν ἱστορία ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ πλούτισε, ἔκτισε καινούριες ἀποθῆκες γιὰ νὰ ἀποθηκεύσει τὰ ἀγαθὰ του, καὶ ἀποφάσισε πὼς πλέον εἶχε ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ποὺ ἐγγυῶντο τὴν εὐτυχία του! Εἶχε ἄνεση καὶ μέσα. Ἐκείνη ὅμως τὴ νύχτα ἄκουσε: «ἄφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σου, ἃ δὲ ἠτοίμασας τίτι ἐστίν;» (Λουκ. 12, 20).

Ἡ σταδιακὴ συνειδητοποίηση ὅτι τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ κρατηθεῖ, πὼς μπροστὰ μας βρίσκεται ὁ ἀναπόφευκτος θάνατος καὶ ἡ φθορά, εἶναι τὸ δηλητήριον ποὺ δηλητηριάζει τὴ μικρὴ καὶ περιορισμένη εὐτυχία ποὺ διαθέτουμε. Αὐτὸς εἶναι σίγουρα καὶ ὁ λόγος γιὰ τὴ συνήθεια ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε τέτοιο σαματὰ καὶ θόρυβο, φωνάζοντας καὶ γελώντας, καθὼς τὸ ρολοὶ κτυπάει δώδεκα τὴν παραμονὴ τοῦ Νέου Ἔτους. Φοβούμαστε νὰ μείνουμε μόνοι καὶ σιωπηλοί, καθὼς τὸ ρολοὶ κτυπάει σὰν τὴν ἀνελέητη φωνὴ τῆς μοίρας: πρῶτο κτύπημα, δεῦτερο, τρίτο καὶ συνεχίζει, τόσο ἀδυσώπητα, ὁμοιόμορφα, τόσο τρομακτικὰ μέχρι τέλους. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀλλάξει, τίποτε νὰ τὸ σταματήσει.

Ἔτσι ἔχουμε δύο πολὺ βαθεῖς καὶ ἀκατάλυτους ἄξονες τῆς ἀνθρώπινης συνείδησης: φόβος καὶ εὐτυχία, ἐφιάλτης καὶ ὄνειρο. Ἡ καινούρια εὐτυχία ποὺ ὀνειρευόμαστε τὴν παραμονὴ τοῦ Νέου Ἔτους θὰ μπορέσει τελικὰ νὰ ἡρεμήσει, νὰ σκορπίσει καὶ νὰ κατανικήσει τὸ φόβο; Ὀνειρευόμαστε μιὰ εὐτυχία στὴν ὁποία νὰ μὴν παραμονεύει ὁ φόβος βαθιὰ μέσα της, ἕνας φόβος ἀπὸ τὸν ὁποῖο προσπαθοῦμε πάντοτε νὰ προφυλαχθοῦμε, πίνοντας, ἢ μὲ τὸ νὰ εἴμαστε συνεχῶς ἀπασχολημένοι, περιβαλλόμενοι ἀπὸ θόρυβο. Ἡ σιγὴ ὅμως αὐτοῦ τοῦ φόβου εἶναι ἰσχυρότερη ἀπὸ κάθε ἄλλο

θόρυβο. «Άφρων»! Μάλιστα, τὸ ἀθάνατο ὄνειρο τῆς εὐτυχίας εἶναι ἐκ φύσεως ἀνόητο σ' ἕναν κόσμο μολυσμένο ἀπὸ φόβο καὶ τὸ θάνατο.

Ἀκόμη καὶ στὶς ἀνώτερες στιγμὲς τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, οἱ ἄνθρωποι τὸ γνωρίζουν καλά. Μποροῦμε νὰ νιώσουμε τὴ θλίψη καὶ τὴ θλιβερὴ ἀλήθεια πίσω ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ μεγάλου ποιητῆ Ἀλέξανδρου Πούσκιν, ποὺ τόσο πολὺ ἀγαποῦσε τὴ ζωὴ, ὅταν ἔγραφε: «Δὲν ὑπάρχει εὐτυχία στὸν κόσμο». Ὅντως, μία βαθιὰ θλίψη διαπερνᾷ κάθε γνήσια τέχνη. Μόνο χαμηλά, στὸν πάτο τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ, τὰ πλήθη ξετρελαίνονται μὲ τὸ θόρυβο καὶ τὶς φωνές, ὡς ἔαν ὁ θόρυβος καὶ τὰ θορυβώδη πάρτυ θὰ μπορούσαν νὰ φέρουν τὴν εὐτυχία.

«Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν» (Ἰωαν. 1,4-5). Αὐτὸ ποὺ ὑπονοεῖ αὐτὴ ἡ φράση εἶναι πῶς τὸ φῶς δὲν μπορεῖ νὰ καταποθεῖ ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὸ ἄγχος, δὲν μπορεῖ νὰ σκορπισθεῖ ἀπὸ τὴ λύπη καὶ τὴν ἀπελπισία. Νὰ μπορούσαν οἱ ἄνθρωποι, σ' αὐτὴ, σ' αὐτὴ τὴ μάταιη δίψα γιὰ στιγμιαία εὐτυχία, νὰ ἔβρισκαν μέσα τους τὴ δύναμη νὰ σταματήσουν, νὰ σκεφτοῦν, νὰ ἀτενίσουν τὰ βάθη τῆς ζωῆς! Νὰ μπορούσαν νὰ ἀκούσουν τὰ λόγια, τὴ φωνὴ ποὺ τοὺς καλεῖ αἰώνια μέσα σ' αὐτὰ τὰ βάθη. Ἄς γνωρίζαν μόνο τί εἶναι ἀληθινὴ εὐτυχία. «Τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰωαν. 16, 22). Δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ ὄνειρευόμαστε ὅταν τὸ ρολοὶ κτυπήσει μεσάνυκτα; Τὴ χαρὰ ποὺ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἀφαιρέσει. Πόσο σπάνια ὅμως φτάνουμε σὲ τέτοια βάθη! Πόσο τὰ φοβόμαστε γιὰ κάποιον λόγο καὶ τὰ παραμερίζουμε: «Ὅχι σήμερα, ἀλλὰ αὔριο, ἢ μεθαύριο, θὰ στρέψω τὴν προσοχὴ στὰ οὐσιώδη καὶ αἰώνια, μόνο, ὄχι σήμερα. ὑπάρχει καιρός».

Ὁ καιρὸς ὅμως στὴν πραγματικότητα εἶναι τόσο λίγος. Μόνο στιγμὲς περνοῦν πρὶν τὸ βέλος τοῦ χρόνου σφυρίξει πετώντας πρὸς τὸ μοιραῖο στόχο. Γιατί καθυστεροῦμε; Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἐδῶ, ἀνάμεσά μας, δίπλα μας, στέκεται Κάποιος: «ἰδοὺ ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω» (Ἀποκ. 3, 20). Ἄν μόνο παραμερίζαμε τὸ φόβο μας καὶ τὸν κοιτάζαμε, θὰ βλέπαμε ἕνα τέτοιο, μία τέτοια χαρὰ,

καὶ μία τέτοια περίσσεια ζωῆς, πὸ σίγουρα θὰ καταλαβαίναμε τὸ νόημα αὐτῆς τῆς φευγαλέας καὶ μυστηριώδους λέξης «εὐτυχία».

Ἀπὸ τὸ βιβλίο: Εορτολόγιο

ἔκδ. Ἀκρίτας